

İş denetleme ve yönetme belgelerinin düzenlenmesi ve değerlendirilmesi

İş denetleme ve yönetme belgelerinin tutarı, fiilen denetlenen veya yönetilen işlerin tutarı dikkate alınarak, iş veya görevle ilgili tutarlar herhangi bir güncelleştirmeye tabi tutulmadan belirlenen tutarlar üzerinden düzenlenir. İş denetleme ve yönetme belge tutarı, belge türüne, aynı sıfat ve görev unvanı ile eş zamanlı görev yapan kişi sayısına göre değişmektedir.

Denetleme görevlerinde bulunan mühendis ve mimarların iş deneyimi, sorumlu oldukları işlerin mesleki eğitimini aldıkları kendi lisan alanları ile ilgili tutarları üzerinden belirlenir. Sözleşme kapsamında aynı sıfat ve görev unvanı ile eş zamanlı görev yapan birden fazla mimar veya mühendis olması durumunda aynı görevdekilerin sayısına bölünmesiyle elde edilen rakam üzerinden belirlenir. Fakat işin tamamından sorumlu olanların iş deneyimi, mezuniyet belgelerine bakılmaksızın işin tamamı üzerinden düzenlenir.

Yönetme görevinde yer alan yöneticilerin iş deneyimi ise sorumlu oldukları tutarlar üzerinden, ancak işin yürütülmesinde aynı ve eş zamanlı görev yapan birden fazla yönetici olması halinde belge tutarı, yöneticilerin sayısına bölünmesiyle elde edilen rakam üzerinden belirlenir. İlk sözleşme bedelinin en az yüzde 80'i oranındaki işin bir kısmında yönetme, diğer kısımlarında denetleme görevinde yer alanların iş deneyimi, iş denetleme ve yönetme belge tutarının belirlenmesinde yukarıda ifade edilen esaslar dahilinde, görev aldıkları toplam iş tutarları üzerinden düzenlenir.

İş deneyim belgeleri değerlendirilirken; tek bir sözleşmeye istinaden alınmış iş deneyim belgeleri baz alınır. Denetleme

veya yönetme faaliyetlerine istinaden düzenlenen iş deneyim belgelerinin belge rakamları beşte bir (1/5) oranında değerlendirmeye alınır.

İş denetleme ve iş yönetme belgelerinin kullanılmasında iş bitirme belgelerinde geçerli olan kurallar bu belgeler iinde dikkate alınır. İş denetleme ve yönetme belgelerinin hangi durumlarda kullanılabileceği Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde açıklanmıştır.

İş denetleme ve yönetme belgelerinin tüzel kişilik tarafından iş deneyim belgesi olarak kullanabilmek için belge sahibi gerçek kişinin en az bir yıldır tüzel kişiliğin yüzde elliden fazla hissesine sahip olması gerekir. İhalelerde is deneyim belgesini tesvik amacıyla tüzel kişilik tarafından sunulan belgenin, iş denetleme veya iş yönetme belgesi olması durumunda; belge sahibi ortağın tüzel kişiliğin yarısından fazla hissesine sahip olduğunu belgelemesi gerekir.

İş denetleme ve yönetme belgeleri hakkında genel değerlendirme ve neriler Belge düzenlemeye yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektöre karşı bedel içeren tek bir sözleşmeye dayalı taahhüt edilen işlerde, o iş kapsamında mühendis veya mimar olmak şartıyla görev yapan gerçek kişiler için iş denetleme veya iş yönetme belgesi düzenlenmektedir.

Yapım işleri ihalelerinde mesleki ve teknik yeterliğin tespit edilmesi amacıyla, söz konusu işin yaklaşık maliyetine bakılmaksızın aday veya isteklilerden, ihale konusu iş ile ilgili veya ihalede istenilen benzer işlerdeki deneyimlerin belgelendirilmesi amacıyla iş deneyim belgesi bütün yapım işi ihalelerinde istenilmesi zorunludur. İş denetleme ve yönetme belgeleri, ihaleye katılımda mesleki ve teknik yeterliliğin belgelendirilmesinde iş deneyim belgesi olarak kullanılabilir.

Yapım işlerinde yüklenici ve alt yükleniciler, yapının fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmasından sorumludur.

Ayrıca yüklenici, basiretli bir tacir gibi davranarak

oluşabilecek her türlü riskleri öncesinde ve uygulama aşamasında öngörerek ona göre hareket etmek durumundadır. İşin uygulanmasında hileli malzeme kullanılması vb nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan, yapının tamamı için hem sözleşmenin uygulanmasında hem de kesin kabulden itibaren 15 yıl müteselsilen sorumlu tutulmuştur. Yüklenici sorumluluklarını yerine getirmediği veya basiretli bir tacir gibi davranmadığı durumlarda, idare tarafından yükleniciye ceza ve yaptırımlar uygulanmaktadır. Fakat bu 69 tür sorumlulukları almadan, aynı sözleşme konusu işte denetleme veya yönetme görevinde bulunan mimar ve mühendisler de iş deneyim belgesi almaktadır. Sözleşme konusu bir yapım işinde; kontrol mühendisi, şantiye mühendisi ve kontrol şefine, şantiye mühendisi ve şantiye şefine iş denetleme belgesi düzenlenebilir.

Yapım ve/veya teknik işlerden sorumlu olan; şube müdürü, proje müdürü, kontrol amiri, il müdürü, genel müdür ve yardımcıları gibi unvanlarda görev yapanlara da yönetmelik hükümlerine göre iş yönetme belgesi düzenlenir.

Ayrıca anonim şirketlerde genel müdür, yönetim kurulu yesi ve yönetim kurulu başkanına, limited şirketlerde şirket müdürüne ve proje müdürlerine de aynı kapsamda iş yönetme belgesi düzenlenir. Bir yapım işinde tek sözleşmeye istinaden burada sayılan bütün görev ve unvandaki mimar ve mühendislere iş denetleme veya yönetme belgeleri düzenlenebilir. Bir yapım işinde, gerçekleştirilen işin bedelinden çok daha fazla oranda iş denetleme veya yönetme belgeleri alınabilmektedir.

Sözleşme konusu işin yüklenicisinin aldığı iş deneyim belgesinin iki, üç, beş veya daha fazla katı oranında iş denetleme ve yönetme belgeleri düzenlenebilmekte olup, bu durum çeşitli haksızlıklara ve sorunlara yol açmaktadır .

Yapım işlerinde, söz konusu işin gerçek değerinden kat ve kat fazlası oranda iş denetleme ve yönetme belgesi alınması ve bu iş deneyim belgelerinin kolay elde edilebilir olması, yapım

işlerinin kalitesinin düşmesine, öngörülen bedel ile tamamlanamamasına ve belirlenen sürede bitirilememesine sebep olmaktadır .

Çünkü iş denetleme ve yönetme belge sahipleri işin yüklenicisi kadar sorumluluk sahibi olmadığından denetleme ve yönetme belgeleri gerçek anlamda ihale konusu iş alanında ilgilinin mesleki ve teknik yeterliliğini ve iş yapabilme yeteneğini gösterme konusunda eksik kalmaktadır İş denetim ve yönetim belgelerinin mesleki ve teknik yeterliliğin değerlendirilmesinde 1/5 oranında iş deneyim belgesi olarak kullanılması, kamu ihalelerinde haksız rekabet ve haksız kazanca neden olan konular olarak görülmektedir

Çünkü Yüklenici firmanın her türlü sorumluluğu alarak sahip olduğu iş bitirme belgesi ile bu tür sorumluluğu almadan ve yapım işlerinde yönetilmesi gereken finans, hukuk ve personel yönetimi, malzeme tedariki ve alt yüklenici ilişkileri gibi süreçleri yönetmeden alınan iş denetleme ve yönetme belgeleri aynı yeterliliği sağlamak için kullanılabilmektedir.

İş denetleme ve yönetme belgelerine sahip yönetici ve teknik elemanların öncelikle proje bedeli düşük işlerle başlamaları ve bunun sonrasında yüklenici olarak elde ettikleri iş deneyim belgeleri ile daha büyük işlerin ihalelerine girmeleri daha uygun olacaktır

İş denetleme ve yönetme belge sahiplerinin kuracakları veya ortak olacakları tüzel kişiliklerin ihaleye girebilmesinde; tüzel kişilikte en az bir yıldır yüzde elliden fazla hissesine sahip olmaları gerekir. Uygulamada belge üzerinde göstermelik tüzel kişiliğin yarısından fazla hissesine sahip olunması ile iş denetleme ve yönetme belgeleri firmalar tarafından kullanılmaktadır. İlgili firmada sorumluluk sahibi olunmadan sadece kâğıt üzerindeki ilişki ile bu belgeler belge sahibi dışında aday veya istekliler tarafından ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak kullanılmaktadır.

Sonuç olarak, iş denetleme ve yönetme belgeleri gerçek anlamda ihale konusu iş alanında ilgilinin mesleki ve teknik yeterliliğini ve iş yapabilme yeteneğini gösterme konusunda eksik kalmaktadır. Sahip olunan iş deneyim belgesi, isteklinin katılabileceği işin konusunu, niteliğini ve büyüklüğünü belirlemede en önemli kriter olduğundan iş denetleme ve yönetme belgeleri haksız rekabete ve kamu kaynaklarının israfına sebep olabilmektedir.